

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงขอเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้หวัดนก ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 2,015 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งผู้ศึกษาได้หาขนาดตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ (สมคิด พรหมจ้อย. 2544 : 98) และกำหนดขนาดตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนหน่วยทั้งหมดหรือขนาดประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.05 ได้ขนาดตัวอย่าง 333 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่	ตำบล	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ตำบลกาฬสินธุ์	254	42
2	ตำบลเหนือ	178	29
3	ตำบลหุด	165	27
4	ตำบลไผ่	145	24
5	ตำบลลำปาว	130	22
6	ตำบลลำพาน	118	20
7	ตำบลเชียงเครือ	115	19
8	ตำบลบึงวิชัย	100	17
9	ตำบลห้วยโพธิ์	78	13
10	ตำบลภูพร้าว	98	16
11	ตำบลภูดิน	85	14
12	ตำบลหนองกุง	75	12
13	ตำบลกลางหมื่น	65	11
14	ตำบลขมิ้น	115	19
15	ตำบลโพนทอง	105	17
16	ตำบลนาจารย์	90	15
17	ตำบลลำคลอง	99	16
	รวม	2,015	333

2.2 เมื่อได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
 - 1.3 สร้างเครื่องมือ โดยผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองตามกรอบแนวคิดของความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นของคำถาม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษา (Wording) จำนวน 3 ท่าน ดังนี้
 - 1.3.1 นายศักรินทร์ ทองภูธรณ์ นักวิชาการสาธารณสุข 8 สาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตรวจสอบด้านรูปแบบของเครื่องมือ
 - 1.3.2 นายพรสิทธิ์ ทวยนันท์ นักวิชาการสาธารณสุข 8 สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคามเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
 - 1.3.3 นางรุ่งทิพย์ มั่นคง นักวิชาการสาธารณสุข 8 สาธารณสุขอำเภอบึงสามพัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของโครงสร้างและภาษา
 - 1.4 ปรับปรุงเครื่องมือแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข
 - 1.5 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93
 - 1.6 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไข ด้วยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพ
 - 1.7 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
2. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพของประชาชนพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้หวัดนก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือไปยังกำนันตำบลต่าง ๆ ในอำเภอเมือง และขอความร่วมมือไปยังประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยตนเอง
3. เมื่อครบกำหนดเวลาที่นัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนด้วยตนเอง
4. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้รับคืนทั้งหมด 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าจำแนกและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพของประชาชนพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้หวัดนก ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ของแต่ละระดับความเชื่อและกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนประมาณค่า ข้อคำถามออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง ระดับเห็นด้วย
- 3 หมายถึง ระดับไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อแล้วเทียบเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

- 4.51–5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 3.51–4.50 หมายถึง ระดับเห็นด้วย
- 2.51–3.50 หมายถึง ระดับไม่แน่ใจ
- 1.51–2.50 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วย
- 1.00–1.50 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ของแต่ละระดับการปฏิบัติและกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนประมาณค่า ข้อคำถามออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง ระดับเห็นด้วย
- 3 หมายถึง ระดับไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อแล้วเทียบเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

- 4.51–5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 3.51–4.50 หมายถึง ระดับเห็นด้วย
- 2.51–3.50 หมายถึง ระดับไม่แน่ใจ
- 1.51–2.50 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วย
- 1.00–1.50 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96-102)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2}\right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน ขนาดตัวอย่าง

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน คะแนนแต่ละตัว
 \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 n แทน ขนาดตัวอย่าง
 \sum แทน ผลรวม